

ADAM JACHIMCZYK

Instytut Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa.
Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach
e-mail: Adam.Jachimczyk@ujk.edu.pl

O BOWIĄZKI I KOMPETENCJE PRZEDSTAWICIELI ZAWODÓW INFORMACYJNYCH. PERSPEKTYWA PRACODAWCY

Adam Jachimczyk jest adiunktem w Instytucie Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach. Jego zainteresowania naukowe obejmują zastosowanie technologii informatycznej w działalności informacyjnej. Najważniejsze publikacje: Polskie spisy bibliograficzne na World Wide Web. W: *Bibliografia: teoria, praktyka, dydaktyka*. Warszawa 2009, s. 204-217; Elektroniczne gazety i czasopisma: sposób na oszczędności w bibliotekach? W: *Biblioteki i ich klienci: między płatnym a bezpłatnym komunikowaniem się w erze zasobów cyfrowych i sieci*. Kraków 2009, s. 112-120; Format metadanych ONIX – ONline Information eXchange. W: *Szósta Ogólnokrajowa Narada Bibliografów. Warszawa 23-24 października 2008*. Warszawa 2010, s. 174-194; Cenzura w wersji online. W: *Nie po myśli władzy: studia nad cenzurą i zakresem wolności słowa na ziemiach polskich od wieku XIX do czasów współczesnych*. Toruń 2012, s. 441-454; Od 2011 r. jest redaktorem naczelnym internetowego periodyku naukowego „iNFOTEZY”.

dzy: studia nad cenzurą i zakresem wolności słowa na ziemiach polskich od wieku XIX do czasów współczesnych. Toruń 2012, s. 441-454; Od 2011 r. jest redaktorem naczelnym internetowego periodyku naukowego „iNFOTEZY”.

SŁOWA KLUCZOWE: Zawody informacyjne. Klasyfikacja zawodów i specjalności. Analityk informacji i raportów medialnych. Analityk ruchu na stronach internetowych. Broker informacji. Researcher. Menedżer zawartości serwisów internetowych. Specjalista zarządzania informacją. Architekt informacji. Specjalista SEO.

ABSTRAKT: Teza/cel artykułu – Zaktualizowana klasyfikacja zawodów i specjalności opublikowana przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej w 2010 r. wymienia nowe zawody związane z przetwarzaniem informacji: analityka informacji i raportów medialnych, analityka ruchu na stronach internetowych, brokera informacji, menedżera zawartości serwisów internetowych, specjalistę zarządzania informacją. W klasyfikacji brak jednak charakterystyki wspomnianych zawodów. Celem artykułu jest przedstawienie wymaganych przez pracodawców kompetencji pracowników informacji oraz zakresu ich obowiązków. **Metody badań** – Podstawą opracowania jest analiza 41 ofert pracy zamieszczonych między 2005 a 2013 r. w internetowych serwisach rekrutacyjnych. W badaniu uwzględniono branżę, którą reprezentuje pracodawca, opisy stanowisk pracy oraz wymagania stawiane pracownikom. **Wyniki** – Z analizy wynika, że pracodawcy, reprezentujący różnorodne branże, potrzebują wysoko wykwalifikowanych profesjonalistów, których charakteryzuje znajomość zagadnień związanych z przetwarzaniem informacji i zastosowaniem do tego celu technologii informacyjnej. Ponadto powinni oni: posiadać wiedzę z zakresu reklamy, marketingu, dziennikarstwa czy nauk społecznych. **Wnioski** – Klasyfikacja nie wyczerpuje listy profesji informacyjnych, gdyż rozwój technologiczny stale tworzy zapotrzebowanie na specjalistów w nowych zawodach związanych z przetwarzaniem informacji. Dynamiczny rozwój technologii informacyjnej wymaga dużej wszechstronności od pracowników informacji i stawia określone wymagania przed systemem edukacji, który obecnie nie zaspokaja potrzeb pracodawców działających w sektorze informacyjnym.

WPROWADZENIE

Rozwój elektronicznych metod przetwarzania danych stworzył nowe możliwości rozwoju zawodowego dla przedstawicieli zawodów informacyjnych. Ich kompetencje związane z tworzeniem, organizowaniem, przechowywaniem, rozpowszechnianiem informacji oraz wykorzystaniem do tego celu technologii informacyjnej (Greer et al., 2007, p. 10) okazują się bowiem przydatne w przedsiębiorstwach różnego typu, działających na niezwykle konkurencyjnym rynku, gdzie kluczową rolę odgrywa informacja i wiedza (Pantry & Griffiths, 2004, p. 168). Kojarzeni są najczęściej z biblioteką lub archiwum, ale środowisko podmiotów zatrudniających pracowników informacji wyróżnia o wiele większa różnorodność (Materska, 2002). Obrazuje ją również, jak zauważa Wanda Pindłowa, perspektywa badaczy sektora informacyjnego, który został wyodrębniony z uwagi na rolę informacji i wiedzy we współczesnej gospodarce (Pindłowa, 2010, s. 73; Dziuba, 2007, s. 35). Dariusz Tadeusz Dziuba zalicza do niego personel, w którego pracy gromadzenie i przetwarzanie informacji zajmuje znaczący udział. W rezultacie, znajdują się w nim także np. informatycy różnych specjalności, nauczyciele, lekarze czy specjaliści administracji publicznej (Dziuba, 2007, s. 70-71, 73).

Badacz opierał się na klasyfikacji zawodów i specjalności opublikowanej przez Ministra Gospodarki i Pracy w 2004 r. Była ona aktualizowana w 2007 i 2010 r. rozporządzeniami Ministra Pracy i Polityki Społecznej. W klasyfikacji z 2010 r. (*Rozporządzenie*, 2010) znalazła się grupa (kod 2622) – Bibliotekoznawcy i specjaliści zarządzania informacją, którzy „... zajmują się gromadzeniem, tworzeniem, organizowaniem i prowadzeniem zbiorów bibliotecznych i innych zbiorów informacji, organizowaniem i kontrolowaniem innych usług bibliotecznych oraz dostarczaniem informacji użytkownikom” (*Klasyfikacja zawodów*, 2010).

Do tej grupy zaliczono następujące zawody:

- analityk informacji i raportów medialnych (kod 262201),
- analityk ruchu na stronach internetowych (262202),
- bibliotekoznawca (262203),
- broker informacji (researcher) (262204),
- menedżer zawartości serwisów internetowych (262205),
- specjalista informacji naukowej, technicznej i ekonomicznej (262206),
- specjalista zarządzania informacją (262207),
- pozostali bibliotekoznawcy i specjaliści zarządzania informacją (262290).

W porównaniu z klasyfikacją z 2004 r. (zmienioną w 2007 r.) (*Rozporządzenie*, 2007) rozporządzenie z 2010 r.¹ wprowadziło do niej pewne zmiany. Zmieniła się nazwa grupy z „bibliotekoznawcy i specjaliści informacji naukowej” na „bibliotekoznawcy i specjaliści zarządzania informacją”. Zaliczono do niej nowe zawody, takie jak: broker informacji, analityk informacji i raportów medialnych oraz specjalista zarządzania informacją. Ponadto, z grupy oznaczonej kodem 213990 – Pozostali informatycy gdzie indziej niesklasyfikowani – do bibliotekoznawców i specjalistów zarządzania informacją przeniesiono analityka ruchu na stronach internetowych

¹ Kolejną aktualizację rozporządzenia opublikowano w 2012 r., ale nie wprowadziła ona żadnych zmian w grupie „Bibliotekoznawcy i specjaliści zarządzania informacją”. Zob. *Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 12 listopada 2012 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania*. Dz. U. 2012, Nr 0, poz. 1268.

oraz menedżera zawartości serwisów internetowych (*Klucz powiązań*). Skłaniałbym się także, żeby do tej grupy przypisać pracownika pozycjonowania stron internetowych (kod 351403, podgrupa 35 – technicy informatycy), gdyż jego zakres obowiązków obejmuje działania ułatwiające użytkownikom Internetu odszukanie określonej witryny WWW. Pominięto także zawód architekta informacji, którego zadania, związane z projektowaniem tzw. przestrzeni informacyjnej i ułatwieniem użytkownikowi dostępu do poszukiwanej informacji (Skórka, 2011, s. 49, 52; Rosenfeld & Morville, 2003, s. 20) bez wątplenia sytuują go w omawianej grupie specjalistów. W klasyfikacji występuje jedynie zawód architekta stron internetowych (kod 251301, grupa 25 – specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych). Nie można go wiązać z zawodem webmastera, gdyż w klasyfikacji wyodrębniono także specjalność projektanta stron internetowych (kod – 351404).

ZAKRES PRACY

Dostępna w Internecie baza danych zawodów i specjalności (*Klasyfikacja zawodów i specjalności – opisy grup i zawodów*) nie zawiera, poza bibliotekoznawcą oraz specjalistą informacji naukowej, technicznej i ekonomicznej, charakterystyki zawodów należących do grupy bibliotekoznawców i specjalistów zarządzania informacją. Skłania to do postawienia pytania, czym się właściwie zajmują ich przedstawiciele? Odpowiedzi szukałem w ofertach pracy, które zamieszczają w Internecie pracodawcy. Zawierają one opisy stanowisk oraz wymagania stawiane pracownikom. Głównym źródłem była wyszukiwarka ofert pracy w portalu Money.pl, ale posiłkowano się także informacjami pochodzącymi ze stron internetowych niektórych firm oraz ogłoszeniami w innych serwisach rekrutacyjnych. Ogółem przeanalizowałem 41 anonsów z lat 2005-2013 o pracy dla przedstawicieli zawodów informacyjnych, wymienionych w klasyfikacji. Starłem się także uwzględnić odmienne nazwy profesji oraz nazwy stanowisk w firmach, gdyż pracodawcy mogą je kształtować zgodnie z własnymi potrzebami. Przykładem może być pracownik pozycjonowania stron internetowych, który w ofertach występuje jako specjalista ds. SEO, pozycjoner czy analityk ds. SEO.

Do grupy specjalistów zarządzania informacją zaliczyłem także pracownika pozycjonowania stron internetowych oraz architekta stron internetowych, którego utożsamiam z architektem informacji. Stanisław Skórka uważa wprawdzie, że architektury informacji nie powinno się kojarzyć wyłącznie z projektowaniem stron WWW pisząc, że architekt informacji „jest wszędzie tam, gdzie występują zasoby informacyjne i konieczność zarządzania nimi” (Skórka, 2011, s. 52). Niemniej jednak, analiza ofert wskazuje, że architektów informacji rekrutują wyłącznie firmy projektujące strony internetowe.

ANALITYK INFORMACJI I RAPORTÓW MEDIALNYCH

W świetle trzech ogłoszeń (firma monitorująca media, wywiadownia gospodarcza oraz spółka zajmująca się wynajmem pracowników) analityk

monitoruje media oraz przygotowuje opracowania na określone tematy. W zawodzie liczy się umiejętność oceny treści, sporządzania analiz (również statystycznych) oraz redagowania tekstów. Znaczenie ma także orientacja w problematyce gospodarczej i politycznej (*Analityk informacji i raportów medialnych*, 2009; *Analityk informacji i raportów medialnych/specjalista ds. mediów*, 2012; *Analityk Informacji*, 2011). W pewnym stopniu profesja ta zbliża się do brokera informacji, którego zadaniem jest również sporządzanie analiz i raportów z przeprowadzonych kwerend.

ANALITYK RUCHU NA STRONACH INTERNETOWYCH

Zidentyfikowałem tylko jedną ofertę pracy dla przedstawiciela tej profesji. Jego zakres obowiązków dotyczył obsługi sklepu internetowego oraz analizy zakupu i sprzedaży (*Analityk ruchu na stronach internetowych*, 2012). Zadanie to wiąże się również z analizą statystyk serwisu WWW, które dostarczają informacji o liczbie jego użytkowników, ich geolokalizacji, słowach kluczowych, dzięki którym internauci odnajdują stronę WWW, o wykorzystywanych przeglądarkach i systemach operacyjnych (Ledford, 2009, s. 281-283; Jerkovic, 2011, s. 126-129). Odpowiednio zinterpretowane dane pozwolą bowiem lepiej zaprojektować strukturę witryny WWW i dostosować ją do potrzeb użytkowników, co przełoży się na większą sprzedaż towarów. W tym przypadku można też zwrócić uwagę na pewną zbieżność z obowiązkami pracownika pozycjonowania stron internetowych, od którego także wymaga się analizy statystyk sieciowych.

BROKER INFORMACJI (RESEARCHER)

W 2007 r. Instytut Logistyki i Magazynowania w raporcie o elektronicznej gospodarce w Polsce obwieszczał, że „Rok 2006 należał do infobrokerów – nowej grupy zawodowej, która wyrosła na szybko powstającym rynku informacji elektronicznych” (*Elektroniczna gospodarka*, 2006). Wyrazem zainteresowania profesją są także publikacje w literaturze fachowej (m.in. Kamińska, 2008; Kowalska, 2009). Rośnie bowiem zapotrzebowanie na specjalistów potrafiących efektywnie wyszukiwać, opracowywać i udostępniać informacje pochodzące z różnych źródeł. Potwierdza to także analiza ofert pracy składanych przez przedsiębiorstwa działające w różnych sektorach gospodarki.

Stosunkowo rzadko zapotrzebowanie zgłaszały firmy infobrokerskie. Jedna z nich poszukiwała osób, które miały m.in. prowadzić wywiad gospodarczy oraz weryfikować wiarygodność firm. Musiały one charakteryzować się umiejętnością wyszukiwania oraz analizy i syntezy informacji, znajomością języka angielskiego oraz orientacją w problematyce gospodarczej (*Infobroker*, 2013). Częściej infobrokerów rekrutowały przedsiębiorstwa reprezentujące bardzo różne branże. Na przykład firma badawcza, specjalizująca się w dostarczaniu informacji rynkowych, potrzebowała osoby zajmującej się pozyskiwaniem i weryfikacją informacji biznesowych, monitoringiem źródeł informacji, oraz organizacją systemu „knowledge management”. Od kandydatów oczekiwano znajomości dwóch języków obcych, analizy finansowej i statystycznej, umiejętności wyszukiwania i weryfikacji

informacji biznesowych (*Infobroker*, 2012). Firma produkcyjno-handlowa poszukiwała researchera, którego zadaniem miało być wyszukiwanie informacji ekonomicznych, pozyskiwanie danych w Internecie oraz poprzez wywiad telefoniczny. Pracownik powinien też analizować zebrane dane i przygotowywać je do prezentacji. Dla pracodawcy liczyła się m.in. orientacja w bieżących wydarzeniach w Polsce i na świecie oraz „sprawność w poruszaniu się po Internecie” (*Researcher – wsparcie projektów*, 2012).

Firma ubezpieczeniowa potrzebowała specjalisty określanego jako researcher/specjalista ds. pozyskiwania informacji, którego praca polegałaby „...na zbieraniu informacji i aktualizowaniu międzynarodowej bazy danych za pośrednictwem Internetu i telefonu”. Poza znajomością języków liczyła się także umiejętność zdobywania i analizowania informacji (*Researcher/Specjalista/ka ds. Pozyskiwania Informacji*, 2010). Zajęcie dla brokera informacji, zainteresowanego zagadnieniami finansowymi, polegające na „1. monitorowaniu wiadomości z rynku, 2. selekcjonowaniu informacji ważnych” oferowała także firma specjalizująca się w doradztwie finansowym (*Broker informacji*, 2012).

Z kolei jednemu z wydawnictw zależało na specjalistcie określanym jako redaktor/researcher. Jego praca opierałaby się na: „pozyskiwaniu informacji o nowych i planowanych inwestycjach z rynku budowlanego, monitorowaniu inwestycji na różnych etapach budowy, poszukiwaniu niestandardowych źródeł informacji...”. W tym przypadku dla pracodawcy liczyło się doświadczenie dziennikarskie (*Redaktor – Researcher*, 2011).

Mamy też do czynienia z ofertami pracy dla brokerów informacji określanych również jako „analityk internetowy” (firma zajmująca się monitoringiem mediów), „specjalista ds. poszukiwania danych” (firma windykacyjna), „specjalista ds. zarządzania informacją” (branża motoryzacyjna), czy „medical information manager” (firma farmaceutyczna), ale łączy je wspólne zadanie wyszukiwania informacji (w Internecie lub drogą wywiadu telefonicznego). Tylko w przypadku „medical information manager” wymagano wykształcenia medycznego, gdyż pracownik był zobowiązany do udzielania odpowiedzi na zapytania medyczne, wyszukiwanie i dostarczenie fachowej literatury oraz prowadzenie Bazy Informacji Medycznej (*Analityk internetowy*, 2011; *Młodszy specjalista ds. poszukiwania danych*, 2010; *Specjalista ds. Zarządzania Informacją*, 2005a; *Medical Information Manager*, 2009).

W świetle analizowanych ogłoszeń broker informacji powinien się charakteryzować znajomością źródeł informacji, umiejętnością ich przeszukiwania oraz szybkiej analizy wyszukanych danych. Pożądana jest znajomość języków obcych oraz pewna orientacja w problematyce gospodarczej i politycznej.

SPECJALISTA ZARZĄDZANIA INFORMACJĄ

Zapotrzebowanie na tego rodzaju specjalistów wynika z coraz większej liczby danych, które przetwarzają i wykorzystują współczesne przedsiębiorstwa. Skuteczne zarządzanie informacją wymaga również złożonego oprogramowania komputerowego, które potrafi zintegrować dane pochodzące z różnych działów firmy oraz odpowiednich specjalistów rozumiejących

istotę działania takich narzędzi. Odzwierciedlają to oferty pracy, w których podkreśla się wysokie kompetencje informatyczne tego typu specjalistów.

Firma z branży finansowej zadania specjalisty w biurze zarządzania informacją sformułowała następująco: „tworzenie nowych analiz i rozwiązań opartych na przetwarzanych danych, bieżące utrzymywanie i monitorowanie procesów czyszczenia i reduplikacji danych, rozwiązywanie problemów pojawiających się w trakcie uruchamiania raportów periodycznych Hurtowni Danych”. Na tym stanowisku specjalista musiał znać relacyjne bazy danych, język SQL, zagadnienia programowania strukturalnego i proceduralnego, oraz systemy Linux i Unix (*Specjalista*, 2009). Z kolei specjalista zarządzania informacją w firmie telekomunikacyjnej miał odpowiadać m.in. za „zarządzanie dokumentami w systemie gromadzenia i wyszukiwania informacji technicznych dla urządzeń telefonii komórkowej GSM/UMTS, administrowanie i monitorowanie działania systemu wyszukiwania informacji...”. Od takiego kandydata wymagano wykształcenia wyższego w zakresie telekomunikacji, informatyki, znajomości oprogramowania do gromadzenia oraz udostępniania informacji, protokołów i technologii komunikacyjnych oraz programowania w języku C++ (*Specjalista ds. zarządzania informacją*, 2008). W przedsiębiorstwie handlowym specjalista do spraw zarządzania informacją był odpowiedzialny m.in. za rozwiązywanie problemów technicznych aplikacji CRM, wsparcie użytkowników biznesowych, szkolenia użytkowników i przeprowadzanie testów nowych wersji systemów. Wymagano od niego wykształcenia informatycznego oraz znajomości systemów CRM, języka SQL, relacyjnych baz danych (*Specjalista ds. Zarządzania Informacją*, 2012). W jednej z ofert (firma konsultingowa) zadania pracownika obejmowały wdrażanie systemów informatycznych. Od kandydata wymagano m.in. wykształcenia w zakresie informatyki gospodarczej lub zarządzania oraz znajomości języka SQL. Ponadto musiał znać zagadnienia związane z systemami wspomagania zarządzania i gospodarki towarowej (*Specjalista ds. Zarządzania Informacją*, 2005b).

Na tym tle wyróżniają się dwie oferty, w których nie akcentowano znajomości specyficznych narzędzi zarządzania informacją. Firma farmaceutyczna szukała specjalisty, który miał dbać o prawidłowe funkcjonowanie systemu zarządzania informacją oraz zajmować się budową bazy danych o projektach, produktach, dostawcach, umowach. W wymaganiach zwracano uwagę na wykształcenie chemiczne, farmaceutyczne lub w zakresie zarządzania (*Specjalista ds. Zarządzania Informacją*, 2011). Z kolei przedsiębiorstwo handlowe poszukiwało specjalisty ds. zarządzania informacją wewnętrzną, zajmującego się kształtowaniem polityki informacyjnej w firmie oraz projektem Systemu Informacji Marketingowej. W tym przypadku dla pracodawcy liczyło się wykształcenie i doświadczenie w zakresie zarządzania, dziennikarstwa lub marketingu oraz umiejętność opisu „rzeczywistości biznesowej i społecznej” (*Samodzielny specjalista ds. zarządzania informacją wewnętrzną*, 2011).

Analizowane oferty odzwierciedlają zróżnicowane pojmowanie terminu zarządzanie informacją, które obejmuje zarówno zarządzanie technologią informacyjną i systemami informacyjnymi, jaki i zasobami oraz procesami informacyjnymi w przedsiębiorstwie (Materska, 2007, s. 267-268). Ogłoszenia budują obraz profesjonalisty odpowiedzialnego za stworzenie funkcjonalnego przepływu informacji w firmie. Do jego głównych zadań

należy wdrażanie i nadzorowanie systemów zarządzania informacją oraz szkolenie użytkowników. Z uwagi na złożoność współczesnych systemów praca na takim stanowisku wymaga z reguły wykształcenia informatycznego oraz bieglej znajomości relacyjnych baz danych.

MENADŻER ZAWARTOŚCI SERWISÓW INTERNETOWYCH

W tym przypadku tylko jedno z wydawnictw proponowało szkolenie *Menedżer zawartości serwisów internetowych* przygotowujące do zajmowania takich stanowisk, jak: redaktor i wydawca WWW, ekspert ds. komunikacji i e-promocji online, specjalista ds. społeczności i mobile², analityk internetowy, e-commerce manager. W programie kursu uwzględniono m.in. zagadnienia dotyczące redagowania i publikowania treści w sieci, internetowych technik marketingowych oraz architektury informacji (*Certyfikowany menedżer zawartości serwisów internetowych*, 2011). Wydaje się jednak, że do tego zawodu można przypisać oferty dla specjalistów określanych także jako młodszy specjalista ds. zarządzania treścią stron internetowych, czy specjalista ds. zarządzania treścią portalu. Obydwa stanowiska łączyło zadanie zarządzania serwisami WWW. W pierwszym przypadku zakres obowiązków obejmował np. „koordynację przepływu informacji i zapytań od użytkowników” i aktualizację treści stron internetowych. Od takiego specjalisty wymagano znajomości pakietu MS Office oraz doświadczenia w administrowaniu treścią stron internetowych. Z kolei specjalista ds. zarządzania treścią portalu powinien pisać i redagować teksty, obsługiwać media społecznościowe oraz zarządzać grafiką na stronach WWW. Dla pracodawcy liczyła się znajomość systemów zarządzania treścią, programów Google AdWords i Google Analytics czy umiejętność pozycjonowania stron internetowych (*Młodszy specjalista ds. zarządzania treścią stron internetowych*, 2012; *Specjalista ds. Zarządzania Treścią Portalu*, 2012).

ARCHITEKT INFORMACJI (ARCHITEKT STRON INTERNETOWYCH)

Architektka informacji określa się także jako specjalistę ds. usability, projektanta funkcjonalności WWW/Web Usability Developer, architektka informacji/projektanta UX czy młodszego projektanta interakcji/architektka informacji.

Najbardziej szczegółowy opis zawodu dostarcza ogłoszenie firmy zajmującej się projektowaniem stron internetowych. Poszukiwana osoba miała być odpowiedzialna „...za budowę nowych oraz optymalizację istniejących serwisów WWW. W szczególności będzie zajmowała się tworzeniem projektów funkcjonalnych serwisów bazując na analizach doświadczeń klientów (user experience) oraz zasadach ergonomii i używalności (usability)”. Wymagania obejmowały m.in. „bardzo dobrą znajomość architektury technicznej i informacyjnej serwisów WWW oraz zasad ich optymalizacji pod kątem wydajności i używalności (usability) [...] biegle tworzenie

² Jest to specjalista odpowiedzialny za obsługę serwisów społecznościowych (m.in. Facebook, Twitter) oraz aplikacji projektowanych z myślą o urządzeniach przenośnych (tablety, smartfony).

projektów funkcjonalnych, w tym wszelkiego rodzaju siatek, prototypów, mockupów itd., znajomość technologii stosowanych po stronie klienta: (x) HTML, CSS, JavaScript, Flash, biegle posługiwanie się oprogramowaniem biurowym oraz wspierającym tworzenie projektów funkcjonalnych (np. Axure, MS Visio)” (*Information architect*, 2013).

Pozostałe oferty zawierają zbliżony zakres obowiązków architekta informacji, obejmujący tworzenie funkcjonalnych serwisów internetowych, analizę potrzeb ich użytkowników, testowanie witryn WWW pod kątem ich użyteczności, tworzenie makiet stron internetowych, czy projektowanie interfejsów użytkownika. Dla pracodawców liczy się znajomość narzędzi do projektowania, wiedza z zakresu psychologii czy socjologii, orientacja w zagadnieniach związanych z użytecznością witryn WWW, umiejętność analizy ich funkcjonalności, znajomość problematyki projektowania interfejsów użytkownika, technologii internetowych czy umiejętność obsługi programów graficznych (*Architekt informacji*, 2011; *Specjalista ds. usability*, 2012; *Projektant Funkcjonalności WWW/Web Usability Dev*, 2009; *Starszy Architekt Informacji*, 2012; *Architekt informacji*, 2006; *Architekt Informacji/User Experience Architect*, 2012; *Architekt informacji/Projektant UX*, 2012; *Projektant WWW/Architekt Informacji*, 2007; *Młodszy Projektant Interakcji/Architekt Informacji*, 2012).

PRACOWNIK POZYCJONOWANIA STRON INTERNETOWYCH

Zadaniem takiego pracownika jest zapewnienie określonemu serwisowi internetowemu jak najwyższej pozycji w rankingach internetowych wyszukiwarek. Podstawowy zakres obowiązków obejmuje m.in. stworzenie tzw. zaplecza pozycjonerskiego. Są to działania polegające na dodaniu łączy do określonej witryny WWW do jak największej grupy stron internetowych (katalogów, forów i grup dyskusyjnych, blogów) (Kobis, 2007, s. 171). Ponadto zajmuje się on tworzeniem kampanii marketingowych w Internecie wykorzystując takie narzędzia, jak Google AdWords, AdKontekst, wykorzystaniem mediów społecznościowych do promocji witryn w sieci, doбором odpowiednich słów kluczowych oraz zarządzaniem statystykami Google Analytics. W wymaganiach podkreśla się m.in. znajomość narzędzi typu Google AdWords czy Google Analytics oraz aplikacji wspierających pozycjonowanie. Nie bez znaczenia jest znajomość HTML, PHP i CSS oraz systemów zarządzania treścią. Zwraca się też uwagę na stosowanie etycznych metod pozycjonowania. W cenie jest również umiejętność pisanie artykułów na potrzeby pozycjonowania – stąd oferty pracy dla tzw. SEO Copywritera (*Specjalista ds. SEO – Pozycjoner*, 2013; *Specjalista ds. SEO i marketingu internetowego*, 2013; *Stażysta SEO i SEM*, 2010; *Specjalista ds. SEO-SEM*, 2012; *Seo copywriter!*, 2013; *Specjalista ds. SEO/SEM – marketing internetowy*, 2013; *Specjalista ds. pozycjonowania stron internetowych*, 2012; *Specjalista ds. zarządzania informacją*, 2012)

PODSUMOWANIE

Omówiona w artykule lista zawodów i specjalności nie wyczerpuje listy profesji informacyjnych. Pracodawcy szukają również m.in. „trenerów

baz danych”, indeksatorów, czy specjalistów do spraw rozwoju publikacji profesjonalnych (*Trener baz danych*, 2010; *Indekser*, 2011; *Specjalista ds. rozwoju publikacji profesjonalnych*, 2013). Rozwój technologiczny zapewne już w niedalekiej przyszłości stworzy więc zapotrzebowanie na specjalistów w nowych zawodach związanych z przetwarzaniem informacji (Materska, 2007, s. 363). Jej znaczenie we współczesnej gospodarce zmusza również przedstawicieli innych zawodów do stałego uzupełniania swoich kompetencji informacyjnych.

Współczesny rynek pracy wymaga od pracownika informacji dużej wszechstronności. Menedżer zawartości serwisów internetowych musi być także specjalistą od SEO oraz wyszukiwania i analizowania informacji. Broker informacji powinien umieć tworzyć analizy oraz orientować się w problematyce gospodarczej i politycznej. Pozycjoner, oprócz znajomości specyficznych narzędzi analitycznych czy podstaw projektowania witryn WWW, powinien znać zagadnienia internetowego marketingu. Od specjalistów zarządzania informacją oczekuje się znajomości skomputeryzowanych systemów sterujących przepływem informacji w przedsiębiorstwie, a architekt informacji musi łączyć umiejętności z pogranicza różnych dziedzin: informatyki, reklamy, dziennikarstwa, nauki o informacji czy psychologii. Ta wszechstronność stawia więc określone wymagania przed kształcącym specjalistów systemem edukacji, który obecnie w niewielkim stopniu odpowiada potrzebom pracodawców działających w sektorze informacyjnym.

BIBLIOGRAFIA

- Analityk Informacji* (2011). [online]; [dostęp: 16.02.2013]. Dostępny w World Wide Web: <<http://praca.money.pl/analityk;informacji,warszawa,oferta,5368124.html>>.
- Analityk informacji i raportów medialnych* (2009). [online]; [dostęp: 16.02.2013]. Dostępny w World Wide Web: <<http://praca.studentnews.pl/s/1712/53121-Praca-dla-studentow-i-absolwentow-oferty/319738-Analytik-informacji-i-Raportow-medialnych.htm?c1=11391&c3=11043>>.
- Analityk informacji i raportów medialnych/specjalista ds. mediów* (2012). [online]; [dostęp: 16.02.2013]. Dostępny w World Wide Web: <<http://vacancies24.pl/job/analytik-informacji-i-raportow-medialnych-specjalista-ds-mediow/>>.
- Analityk internetowy* (2011). [online]; [dostęp: 16.02.2013]. Dostępny w World Wide Web: <<http://vacancies24.pl/job/54-analytik-internetowy-niepenosprawnosc/>>.
- Analityk ruchu na stronach internetowych* (2012). [online]; [dostęp: 16.02.2013]. Dostępny w World Wide Web: <<http://vacancies24.pl/job/analytik-ruchu-na-stronach-internetowych/>>.
- Architekt informacji* (2006). [online]; [dostęp: 16.02.2013]. Dostępny w World Wide Web: <<http://praca.money.pl/grupy/praca-oferowana/architekt;informacji;warszawa,watek,370761.html>>.
- Architekt informacji* (2011). [online]; [dostęp: 16.02.2013]. Dostępny w World Wide Web: <<http://praca.money.pl/architekt;informacji,krakow,oferta,4316133.html>>.
- Architekt informacji/Projektant UX* (2012). [online]; [dostęp: 16.02.2013]. Dostępny w World Wide Web: <<http://praca.money.pl/architekt;informacji;projektant;ux,warszawa,oferta,7767292.html>>.
- Architekt Informacji/User Experience Architect* (2012). [online]; [dostęp: 16.02.2013]. Dostępny w World Wide Web: <<http://praca.money.pl/architekt;informacji;user;experience;architect,warszawa,oferta,8584532.html>>.
- Broker informacji* (2012). [online]; [dostęp: 16.02.2013]. Dostępny w World Wide Web: <<http://praca.money.pl/broker;informacji,olsztyn,oferta,8104599.html>>.
- Certyfikowany menedżer zawartości serwisów internetowych* (2011). [online]; [dostęp: 16.02.2013]. Dostępny w World Wide Web: <<http://www.szkolonia.egospodarka.pl/oferta,certyfikowany-menedzer-zawartosci-serwisow-internetowych-kurs-weekendowy-z egzaminem-potwierdzajacym-posiadanie-kwalifikacji-zawodowych,1799.html>>.

- Dziuba, Dariusz Tadeusz (2007). *Metody ekonomiki sektora informacyjnego*. Warszawa: Difin.
- Elektroniczna gospodarka w Polsce – Raport 2006* (2007) [online]; [dostęp: 18.02. 2013]. Dostępny w World Wide Web: http://www.e-fakty.pl/images/articles/4980/raport_2006_czesc_c1.pdf, s. 280.
- Greer Roger C.; Grover Susan G. (2007). *Introduction to the library and information professions*. Westport, London: Libraries Unlimited.
- Indekser* (2011). [online]; [dostęp: 16.02.2013]. Dostępny w World Wide Web: <http://praca.money.pl/indekser,swietokrzyskie,oferta,5222047.html>.
- Infobroker* (2012). [online]; [dostęp: 16.02.2013]. Dostępny w World Wide Web: <http://praca.money.pl/infobroker,krakow;,oferta,7019483.html>.
- Infobroker* (2013). [online]; [dostęp: 28.02.2013]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.infobrokering.pl/praca/>.
- Information architect* (2013). [online]; [dostęp: 16.02.2013]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.mrm.pl/information-architect/>.
- Jerkovic, John I. (2011). *Wojownik SEO: sztuka osiągania najwyższych pozycji w wyszukiwarkach*. Gliwice: Helion.
- Kamińska, Maria H. (2008). Infobrokerstwo w Polsce. *Zagadnienia Informacji Naukowej*, nr 1, s. 13-26.
- Klasyfikacja zawodów i specjalności – opisy grup i zawodów* [online]; [dostęp: 22.02.2013]. Dostępny w World Wide Web: http://psz.praca.gov.pl/klasyfikacja_zawodow/index.php
- Klasyfikacja zawodów i specjalności 2010 – opisy grup elementarnych zawodów/specjalności* [online]; [dostęp: 18.02.2013]. Dostępny w World Wide Web: http://www.psz.praca.gov.pl/_files_/klasyfikacja_zwodow/110223_opisy_grup_elementarnych_22_02_2011.pdf
- Klucz powiązań między KZIS 2007 i 2010* [online]; [dostęp: 18.02.2013]. Dostępny w World Wide Web: http://www.psz.praca.gov.pl/_files_/klasyfikacja_zwodow/110218_klucz_kzis_2007_2010_28_07_2010.pdf.
- Kobis, Paweł (2007). *Marketing z Google: jak wejść na pierwszą pozycję: techniki pozycjonowania a spam*. Warszawa: Wydaw. Naukowe PWN.
- Kowalska, Małgorzata (2009). Nowe role i specjalności pracowników bibliotek: broker informacji. W: *Przestrzeń informacyjna biblioteki akademickiej: tradycja i nowoczesność*. Praca zbior. pod red. B. Antczak-Sabali, M. Kowalskiej, L. Tkaczyk. Toruń: Wyższa Szkoła Bankowa.
- Ledford, Jerri L. (2009). *SEO*. Gliwice: Helion.
- Materska, Katarzyna (2007). *Informacja w organizacjach społeczeństwa wiedzy*. Warszawa: Wydaw. SBP.
- Materska, Katarzyna. (2002). Czy profesje informacyjne mają przyszłość? *EBIB Elektroniczny Biuletyn Informacyjny Bibliotekarzy* [online]; nr 8 (37); [dostęp: 16.02.2013]. Dostępny w World Wide Web: <http://ebib.oss.wroc.pl/2002/37/materska.php>.
- Medical Information Manager* (2009). [online]; [dostęp: 16.02.2013]. Dostępny w World Wide Web: http://manager.money.pl/kariera/oferty_pracy/medical;information;manager,warszawa,oferta,2131039.html.
- Młodszy Projektant Interakcji/Architekt Informacji* (2012). [online]; [dostęp: 16.02.2013]. Dostępny w World Wide Web: <http://praca.money.pl/mlodszy;projektant;interakcji;arhitekt;informacji,warszawa,oferta,6754490.html>.
- Młodszy specjalista ds. poszukiwania danych* (2010). [online]; [dostęp: 16.02.2013]. Dostępny w World Wide Web: <http://vacancies24.pl/job/modszy-specjalista-ds-poszukiwania-danych/>.
- Młodszy specjalista ds. zarządzania treścią stron internetowych* (2012). [online]; [dostęp: 16.02.2013]. Dostępny w World Wide Web: <http://praca.money.pl/mlodszy;specjalista;ds;zarzadzania;trescia;stron;internetowych,poznan,oferta,6943999.html>.
- Pantry, Sheila; Griffiths, Peter (2004). Changing for the better: is your reputation at stake? *Business Information Review*, vol. 21 (3), pp. 165-171.
- Pindłowa, Wanda (2010). Pracownicy informacji w Polsce w XXI w. W: *Książka zawsze obecna. Prace ofiarowane profesorowi Krzysztofowi Migoniowi*. Wrocław: Wydaw. Uniwersytetu Wrocławskiego.
- Projektant Funkcjonalności WWW / Web Usability Dev* (2009). [online]; [dostęp: 16.02. 2013]. Dostępny w World Wide Web: <http://praca.money.pl/grupy/praca-oferowana/projektant;funkcjonalnosc;www;web;usability;dev,watek,883426.html>.
- Projektant WWW/Architekt Informacji* (2007). [online]; [dostęp: 16.02.2013]. Dostępny w World Wide Web: <http://praca.money.pl/projektant;www;architekt;informacji,war szawa,oferta,350098.html>.

- Redaktor – Researcher* (2011). [online]; [dostęp: 16.02.2013]. Dostępny w World Wide Web: <<http://praca.money.pl/redaktor;-;researcher,warszawa,oferta,6475377.html>>.
- Researcher – wsparcie projektów* (2012). [online]; [dostęp: 16.02.2013]. Dostępny w World Wide Web: <<http://praca.money.pl/researcher;-;wsparcie;projektow,mlochow;k;nadarzyna,oferta,6810650.html>>.
- Researcher/Specjalista/ka ds. Pozyskiwania Informacji* (2010). [online]; [dostęp: 16.02.2013]. Dostępny w World Wide Web: <http://manager.money.pl/kariera/oferty_pracy/researcher;specjalista;ka;ds;pozyskiwania;informacji,warszawa,oferta,2750958.html>.
- Rosenfeld Louis; Morville, Peter (2003). *Architektura informacji w serwisach internetowych*. Gliwice: Helion.
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 czerwca 2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz zakresu jej stosowania*. Dz. U. 2007, Nr 106, poz. 728.
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2010 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz jej stosowania*. Dz. U. 2010, Nr 82, poz. 537.
- Samodzielny specjalista ds. zarządzania informacją wewnętrzną* (2011). [online]; [dostęp: 16.02.2013]. Dostępny w World Wide Web: <<http://praca.money.pl/samodzielny;specjalista;ds;zarzadzania;informacja;wewnetrzna,bialystok,oferta,6534448.html>>.
- Seo copywriter!* (2013). [online]; [dostęp: 16.02.2013]. Dostępny w World Wide Web: <<http://praca.money.pl/seo;copywriter,bydgoszcz,oferta,8789911.html>>.
- Skórka, Stanisław. (2011). Architekt informacji – kreator przestrzeni informacyjnych. *Przełęcz Biblioteczny*, z. 1, s. 47-61.
- Specjalista* (2009). [online]; [dostęp: 16.02.2013]. Dostępny w World Wide Web: <http://manager.money.pl/kariera/oferty_pracy/specjalista,warszawa,oferta,2028178.html>.
- Specjalista ds. pozycjonowania stron internetowych* (2012). [online]; [dostęp: 16.02.2013]. Dostępny w World Wide Web: <<http://praca.money.pl/specjalista;ds;pozycjonowania;stron;internetowych,poznan,oferta,8253563.html>>.
- Specjalista ds. rozwoju publikacji profesjonalnych* (2013). [online]; [dostęp: 16.02.2013]. Dostępny w World Wide Web: <<http://wydawnictwo.pwn.pl/oferty-pracy/714-specjalista-ds-rozwoju-publikacji-profesjonalnych-warszawa.html>>.
- Specjalista ds. SEO – Pozycjoner* (2013). [online]; [dostęp: 16.02.2013]. Dostępny w World Wide Web: <<http://praca.money.pl/specjalista;ds;seo;-;pozycjoner;bydgoszcz,bydgoszcz,oferta,8758278.html>>.
- Specjalista ds. SEO i marketingu internetowego* (2013). [online]; [dostęp: 16.02.2013]. Dostępny w World Wide Web: <<http://praca.money.pl/specjalista;ds;seo;marketingu;internetowego,warszawa,oferta,8761126.html>>.
- Specjalista ds. SEO/SEM – marketing internetowy* (2013). [online]; [dostęp: 16.02.2013]. Dostępny w World Wide Web: <<http://praca.money.pl/specjalista;ds;seo;sem;-;marketing;internetowy;rumia,oferta,9005828.html>>.
- Specjalista ds. SEO-SEM* (2012). [online]; [dostęp: 16.02.2013]. Dostępny w World Wide Web: <<http://praca.money.pl/specjalista;ds;seo-sem,oferta,8531876.html>>.
- Specjalista ds. usability* (2012). [online]; [dostęp: 16.02.2013]. Dostępny w World Wide Web: <<http://praca.money.pl/specjalista;ds;usability,warszawa,oferta,6910250.html>>.
- Specjalista ds. Zarządzania Informacją* (2005a). [online]; [dostęp: 16.02.2013]. Dostępny w World Wide Web: <<http://praca.money.pl/grupy/praca-oferowana/specjalista;ds;zarzadzania;informacja;j;francuski;poznan,watek,76055.html>>.
- Specjalista ds. Zarządzania Informacją* (2005b). [online]; [dostęp: 16.02.2013]. Dostępny w World Wide Web: <http://polskastrefa.pl/warszawa/praca/oferty-pracy/specjalista_ds_zarzadzania_informacja,lfjv>.
- Specjalista ds. zarządzania informacją* (2008). [online]; [dostęp: 16.02.2013]. Dostępny w World Wide Web: <http://archiwumallegro.pl/praca_specjalista_ds_zarzadzania_informacja_aukcj-460427006.html>.
- Specjalista ds. Zarządzania Informacją* (2011). [online]; [dostęp: 16.02.2013]. Dostępny w World Wide Web: <<http://praca.money.pl/specjalista;ds;zarzadzania;informacja,pomorskie,oferta,6000056.html>>.
- Specjalista ds. Zarządzania Informacją* (2012). [online]; [dostęp: 16.02.2013]. Dostępny w World Wide Web: <<http://praca.money.pl/specjalista;ds;zarzadzania;informacja,warszawa,oferta,8558469.html>>.
- Specjalista ds. zarządzania informacją* (2012). [online]; [dostęp: 16.02.2013]. Dostępny w World Wide Web: <http://praca.owi.pl/ogloszenie/Specjalista_ds_zarzadzania_informacja_-_praca_zdalna,550345>.

- Specjalista ds. Zarządzania Treścią Portalu* (2012). [online]; [dostęp: 16.02.2013]. Dostępny w World Wide Web: <<http://praca.money.pl/specjalista;ds;zarzadzania;trecia;portalu,warszawa,oferta,8708061.html>>.
- Starszy Architekt Informacji* (2012). [online]; [dostęp: 16.02.2013]. Dostępny w World Wide Web: <<http://praca.money.pl/starszy;architekt;informacji,warszawa,oferta,8578468.html>>.
- Stażysta SEO i SEM* (2010). [online]; [dostęp: 16.02.2013]. Dostępny w World Wide Web: <<http://praca.money.pl/grupy/praca-oferowana/stazysta;seo;i;sem,watek,965751.html>>.
- Trener baz danych* (2010). [online]; [dostęp: 16.02.2013]. Dostępny w World Wide Web: <<http://praca.money.pl/trener;baz;danych;na;zlecenie,amsterdam,oferta,3630620.html>>.

ADAM JACHIMCZYK

Institute of Library Science and Journalism
Jan Kochanowski University in Kielce
Adam.Jachimczyk@ujk.edu.pl

DUTIES AND COMPETENCIES OF INFORMATION PROFESSIONALS. THE EMPLOYER'S POINT OF VIEW

KEYWORDS: Information professions. Classification of professions and specializations. Information and media reports analyzer. Website traffic analyzer. Information broker. Researcher. Web portal content manager. Information management specialist. Information architect. SEO specialist.

ABSTRACT: Objective – The updated classification of professions and specializations published by Polish Ministry of Labor and Social Policy lists new professions related to information processing: information and media reports analyzer, website traffic analyzer, information broker, web portal content manager and information management specialist, lacking, however, more detailed description of those professions. The author intends to discuss information professionals' duties and competencies required by their employers. **Research method** – The paper is based on the analysis of 41 job offers posted from 2005 to 2013 on human resources recruiting websites. The research covered job branches defined by the employers, job descriptions and requirements set for employees. **Results** – The analysis shows that employers who represent varied businesses need highly qualified professionals knowledgeable about information processing issues, information technologies used in information processing, advertising and marketing, journalism and social sciences. **Conclusions** – The classification discussed here does not exhaust the list of information professions as technological evolution continues to produce the need for specialists in new professions related to information processing. The dynamic development of information technologies asks for versatile information workers and sets specific requirements to the system of education, the latter being unsatisfactory as regards answering the needs of employers active in the field of information retrieval and processing.

Tekst wpłynął do Redakcji 23 marca 2013 r.